

חגיגה כב

עניין: נעניתי לכם עצמות ב"ש

יומא כב:

בת קול ואמרה לו רחבעם וירבעם יחלקו את המלכות^א בן שנה שאול במלכו^ב אמר רב הונא כבן שנה שלא טעם טעם חטא מתקיף לה רב נחמן בר יצחק ואימא כבן שנה שמלוכלך בטיט ובצואה אחויאו ליה לרב נחמן^א סיוטא בחלמיה אמר נעניתי לכם עצמות שאול בן קיש הדר הוא סיוטא בחלמיה אמר נעניתי לכם עצמות שאול בן קיש מלך ישראל אמר רב יהודה אמר שמואל

שער ההקדמות דף כב ע"ד

להם כמאורע האדם התחתון בעוה"ז, השפלה זוהי, כי הנה הוא מורכב מגוף ונפש, ובעת מיתתו גופו שב אל העפר, אל הארץ כשהיה, ונפשו ורוחו עולים ושבים אל האלהים אשר נתנם. אמנם מוכרח הוא, שנשאר תוך הגוף ההוא הבלא דגרמי, השורה על העצמות בקבר, בסוד ועצמותיך יחליץ, כנזכר בפרשת שלח לך דף קס"ט ע"ש. גם נתבאר אצלינו בשער המצות, בפרשת פנחס, בדרוש מצות הירושה וע"ש, איך תועלת זה ההבלא דגרמי הוא, לסבת שיהיה קצת חיות קיים בעצמות ההם, נמשך בהם עד זמן תחית המתים. וזהו סוד אותם העבירות של האדם, שעליהם נענש שלא לקום בזמן התחיה, כמו שאמר הכתוב כספו בנשך נתן חי לא יחיה. והטעם הוא, כי אותם העבירות גורמות שאותו החיות הרוחניות המועט הנשאר בעצמות כנזכר, שיסתלק משם, ויתייבש לחלוותם, ולא יחיו בתחית המתים. הפך מפסוק ועצמותיך יחליץ והיית כגן רוה זהבן זה.

וזהו סוד פסוק העצמות היבשות הנז' בנבואת יחזקאל, ואמרו רבותינו ז"ל, ד) שהראה לו בהם עצמות איש אחד יבישות בתכלית האחרון, ולא קם בתחיה היא, לסבת כי בנשך נתן וכי, גם בכח אלו הנצוצות של חיות ואור שנשאר תוך העצמות בהם יודעים המתים ומספרים זב"ז כנזכר בדברי רז"ל בגמרא (ה)

מהרש"א ח"א יומא כב:

חטא צא' צמעה לאגג אבל צמלכו היינו קודם שנתן לא היה צו שום חטא: נעניתי לכם עצמות כו'. נראה דנקט עצמות משום דיש לחשוב צו חטא גדול צמא אחר דוד מנד הקנאה צו לפי ענינו ואמרי' פ' שאל ביד' כל מי שיש צידו קנאה עצמותיו נרקצין ע"כ אמר נעניתי לכם עצמות שאול דכמו שנקצר בעצמות כדכתיב ביד' ויקחו את עצמותיהם וגו' כן הן עדיין קיימין ולא נרקצין מנד קנאה לדוד ודו"ק: תלמודה לו מאחוריו כו'. נראה דנקט מאחוריו דלא הוה אינטריץ ליה אלא

זהר ויקרא טז:

לההדר בתיבתא ועוד לוקמה מארי מתניתין רשע עוטתיו חקוקים לו על עצמותיו • לדיק זכותיו חקוקים לו על עצמותיו אמאי בגין למהו רשימין בין בעלי חוביהון לאשהמודעא צהו וקלא נפיק עליה האי רשע איהו שרפו עצמותיו צניהגס • ואוקימנא

זהר שלח קע:

(רזולא [6] ערטיראה) להא כל זמנא דבשרא קיימא רוחא פקדא עליה דנפשא ונפשא פקדא לגופא • אבל השתא פקדונא דיין איהו (6) לנפשא דאיהי משתכחא ואשתהרת (3) בשכחי גו גרמי. ובג"כ בריש כל ליליא פקדונא דרוחא לנפשא ולא על בשרא •

